

ZAMESTNANOSŤ A NEZAMESTNANOSŤ

Image from Pixabay

Čo je nezamestnanosť?

Nezamestnanosť sa dá ľahko pochopiť – niekto, kto by chcel pracovať, nemôže si prácu nájsť. Ľudia, ktorí boli niekedy nezamestnaní vedia, že nezamestnanosť nie sú len čísla. Sú s tým spojené citové a psychologické dopady, či už sa jedná o mladého človeka alebo o živiteľa rodiny. Existuje vzťah medzi produkciou a zamestnanosťou. Vyšší rast produkcie vedie k vyššej zamestnanosti a nižšej miere nezamestnanosti.

Typy nezamestnanosti

Sú tri typy nezamestnanosti: štrukturálna, frikčná a cyklická.

Štruktúrálna nezamestnanosť sa vyskytuje, keď sa mení štruktúra hospodárstva. Napríklad, poľnohospodárstvo už nepotrebuje toľko zamestnancov, ktorí sú z práce prepúšťaní, ale nevedia prijať novú prácu v IT oblasti, lebo nemajú dostatočné vzdelanie a skúsenosti.

Frikčná nezamestnanosť sa vzťahuje na trenie na trhu práce. Nechceme už pracovať u starého zamestnávateľa, požiadame o uvoľnenie zo zamestnania, ale chvíľu potrvá, kým si nájdeme nový job. Alebo sa presťahujeme z Nitry do Košíc a chvíľu nám trvá, kým si nájdeme prácu v novom meste. Veľa ľudí mení zamestnanie a chvíľu trvá, kým si nájdú nové.

Cyklická nezamestnanosť je spojená s ekonomickým cyklom. Je veľa nezamestnaných počas recesie a málo počas expanzie.

Určité skupiny obyvateľstva trpia vysokou nezamestnanosťou

Vysoká miera nezamestnanosti je v marginalizovaných rómskych komunitách. Vzdelanie je tam prevažne len základné, chýbajú pracovné skúsenosti a zvyklosti. A kvôli diskriminácii na trhu práce obyvatelia týchto komunít málo investujú do vzdelania a hľadania práce.

Dlhodobá nezamestnanosť

Ďalšia výzva je nájsť pracovné miesta pre dlhodobu nezamestnaných. Veľké percento nezamestnaných nemá zamestnanie na Slovensku dlhšie ako rok.

Nezamestnanosť mladých

Nezamestnanosť mladých je veľký problém na Slovensku, ale aj v celej EÚ. Mladým sa začína ťažko pracovná kariéra.

Starnutie populácie

V súčasnosti je Slovensko jednou z najmladších populácií v Európe, ale o 40 rokov bude jednou z najstarších populácií v Európe. S tým súvisia mnohé zmeny v ekonomike, v dôchodkoch alebo aj v zdravotnej starostlivosti.

Image from Pixabay

Slovenský trh práce

V ostatných rokoch je na Slovensku nevídaný problém. Produkcia rastie a nezamestnanosť je veľmi nízka, čo znamená, že v súčasnosti chýbajú zamestnanci. To však nebude trvať večne.

Historicky sa pracovné miesta na Slovensku vytvárali, keď ekonomika rástla viac ako 3,5% ročne. Pracovné miesta vznikali hlavne v konkurencieschopných sektoroch s vysokou produktivitou ako je automobilový priemysel. Čím vyšší rast, tým rýchlejšia tvorba pracovných miest. V súčasnosti počas ekonomickej expanzie sa tvoria pracovné miesta aj pri ekonomickom raste okolo 2 percent ročne. Ekonomicky rast je však potrebný, aby ekonomika vytvárala pracovné miesta.

Nezamestnanosť na Slovensku klesá aj kvôli demografickému vývoju. Početné ročníky odchádzajú do dôchodku, kým do pracovnej sily vstupujú málo početné ročníky. Babyboomers z 1970-80 rokov nahradili baby busters z obdobia prechodu Slovenska zo socializmu do kapitalizmu a nakoniec postupne prichádzajú

na pracovný trh mileniáli. Počet narodených detí na Slovensku postupne klesol z cca 100 000 na 50 000 ročne. Pracovná sila na Slovensku klesá aj kvôli emigrácií Slovákov do zahraničia.

Pokles pracovnej sily čiastočne kompenzoval príchod zahraničných robotníkov hlavne zo Srbska, Ukrajiny alebo Rumunska. A taktiež na pracovnom trhu sú viac aktívni študenti, dôchodcovia, alebo ženy. Nedostatok pracovnej sily a ekonomický rast spôsobili nárast miezd. Podobným výzvam čelia aj susedné štáty, Česko má napríklad najnižšiu nezamestnanosť v EÚ.

Ako sa presadiť na pracovnom trhu:

1. Uvedomiť si, že trh práce je dynamický, mení sa. Kým v súčasnosti je vysoký dopyt po zamestnancoch, v budúcnosti to tak byť nemusí, situácia sa zmení, keď nastane recesia
2. S rozvojom technológií sa trh práce mení. Rozmýšľať, aký typ práce bude potrebný v budúcnosti. Automatizácia a robotizácia eliminuje mnohé súčasné pracovné miesta.
3. Človek sa musí chcieť učiť celý život, súčasnosť vyžaduje inú kvalifikáciu ako minulosť a iná kvalifikácia bude potrebná v budúcnosti.
4. Sledovať ekonomické trendy a vybrať si dobre strednú školu, resp. vysokú školu.
5. Počas školy je potrebné byť aktívny a pracovitý. Venovať sa mimoškolským aktivitám. Chodiť na brigády, stáže, byť aktívny v študentských organizáciách. Zamestnávateľia si vyberajú tých, čo vedia niečo navyše oproti bežným absolventom škôl.
6. Pre každý odbor je potrebné študovať cudzie jazyky, hlavne anglický jazyk ale aj iné.
7. Informačné a komunikačné technológie sú dôležité pre všetky typy prác a v budúcnosti sa ich význam ešte zvýši.
8. Zúčastniť sa kurzu písania životopisu, ako sa správať na pracovných pohovoroch a komunikácie všeobecne.
9. Dôležitý je networking, spoznávať ľudí, ktorí pracujú vo vašom budúcom odbore.
10. Ideálne je, ak vás práca baví. Vybrať si ju nielen podľa peňazí ale aj podľa záujmov. Koho práca zaujíma, stane sa v nej lepším a zarába viac. Kombinácia záujmu a ekonomicky rastúceho odvetvia je ideálna.